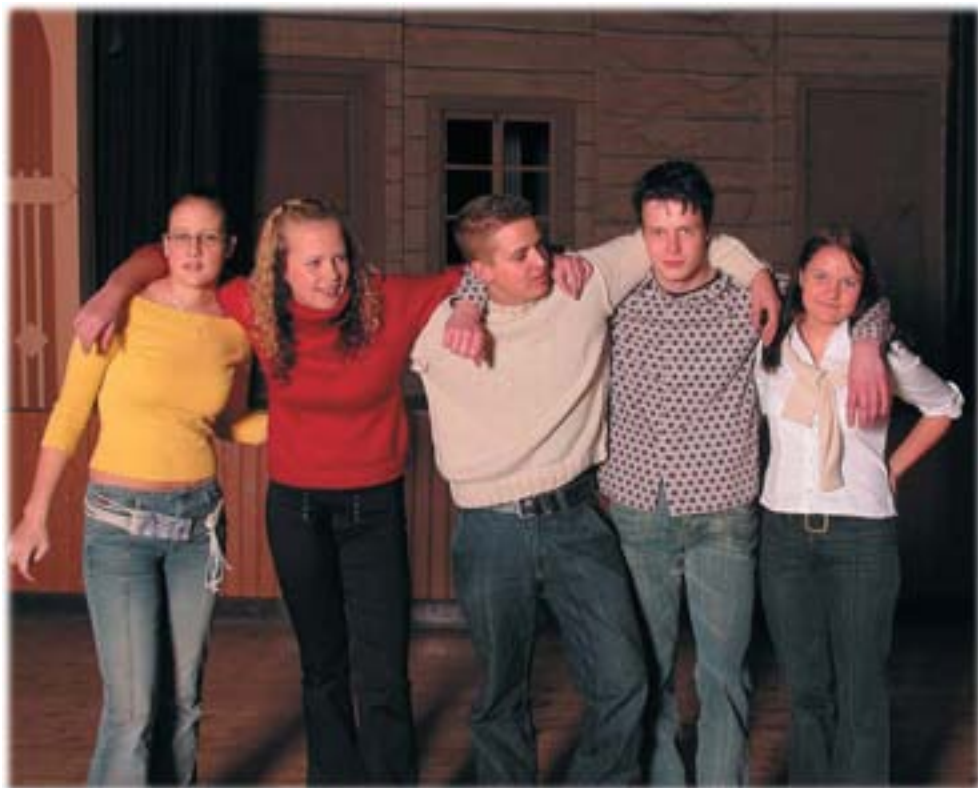

E U R A

2 0 1 0

Sisältö

Lukijalle	3
EURA 2010 VISIO	4
TOIMINTASTRATEGIAT	5
Kehittämispolitiikka, palvelut ja talous	6
Elinkeinopolitiikka ja työllisyys	10
Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut	12
Sivistys-, kulttuuri- ja liikunta- ym. palvelut	14
Kaavoitus, ympäristö ja tekniset palvelut	16
Henkilöstöstrategia	18
TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET	21
Kansainväliset muutokset ja Suomi	22
Arvot, identiteetti ja elämänhallinta	23
Aluekehitys, seutu- ja kuntayhteistyö	24
Väestökehitys	26
Elinkeinot ja työllisyys	27
Ympäristö ja kestävä kehitys	28
Talous, kunnallistalouden lähtökohdat Eurassa	29

Lukijalle

Muuttuvassa maailmassa myös kuntien on arvioitava omaa tilaansa sekä mietittävä tulevaisuuttaan. Kuntien mahdollisuudet toimintansa ja kuntalaisten palvelujen järjestämiseen riippuvat osin valtion toimenpiteistä, mutta ennen kaikkea omasta toiminnasta. Siksi on välttämätöntä miettiä vaihtoehtoja sekä tehdä valintoja.

Eura 2010 strategia on valtuuston 11.11.2002 hyväksymä asiakirja, jossa on hyväksytty

- Eura 2010 visio
- strategiset tavoitteet ja
- määritelty keskeiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

Strategia pohjautuu arvioihin kunnan toimintaympäristön muutoksista. Työn yhteydessä myös kuntalaisilla ja kunnassa toimivilla organisaatioilla oli mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa työhön.

Eura 2010 strategia toimii lähivuosien suuntaviivana, kun palveluja ja toimintoja suunnitellaan ja määrärahoja talousarvioon myönnetään. Kaikkia tavoitteita ei voida toteuttaa lyhyenä aikana. Toteuttamisaikatauluun vaikuttaa olennaisesti myös se, kuinka kunnan talous kehittyy.

Strategiaa tarkistetaan valtuustokausittain eli seuraavaksi sitä arvioidaan viimeistään v. 2005–2006.

Jaakko Wärrö
valtuuston puheenjohtaja

Harri Lehtonen
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Matti Lahtinen
kunnanjohtaja

Jorma Hinkkanen
hallintojohtaja

EURA 2010 VISIO

Eura 2010 on historialtaan ainutlaatuinen, kaupan, teollisuuden ja palvelujen kunta. Eura on viihtyisä ja turvallinen. Kunnassa huolehditaan erityisesti lapsista ja nuorista.

- ◆ Euran hyvinvointi perustuu uudistuviin, kilpailukykyisiin teollisuus- ja palveluyrityksiin. Kunnan työllisyysaste ja työpaikkaomavaraisuus ovat maan parhaimmista.
- ◆ Eura on Rauman seudun itäisen osan keskus, joka tekee vahvaa yhteistyötä Rauman seudun ja Pyhäjärvi-seudun kuntien kanssa.
- ◆ Eura tunnetaan historiastaan. Se panostaa kehittämissankkeisiin sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluihin.
- ◆ Kuntaa kehitetään avoimena, uudistuvana, vuorovaiikutusta ja osallisuutta edistävänä. Kunnassa toimitaan yhteistyössä koulutus- ja tutkimuslaitosten kanssa.
- ◆ Kunnassa on kattavat hyvinvointipalvelut. Kestävän kehityksen periaate on myös toiminnan perustana.

TOIMINTASTRATEGIAT

Vision pohjalta on asetettu seuraavat strategiset tavoitteet ja määritelty keskeiset toimenpiteet. Tavoitteita ja toimenpiteitä täydennetään vuosittain talousarvion yhteydessä. Talousarviossa ja tilinpäätöksessä on esitettävä strategiasta johdetut konkreettiset toimenpiteet sekä selvitettävä niiden toteutuminen vuosittain annettavien tarkempien ohjeiden mukaan.

*"Kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan".
(Kuntalaki)*

KEHITTÄMISPOLITIIKKA, PALVELUT JA TALOUS

IDENTITEETIN JA ALUEELLISEN ASEMAN VAHVISTAMINEN

- ◆ euralaisten vahvuuksien esiintuonti ja markkinointi
- ◆ Eura-päivän käyttöönotto
- ◆ kaupunki-nimityksen mahdollinen käyttöönotto
- ◆ maakunnallisen/valtakunnallisen tapahtuman toteuttaminen
- ◆ Euran aseman vahvistaminen seudulla

JATKUVA KEHITTÄMISTOIMINTA

- ◆ Pyhäjärvi-instituutin toiminnan turvaaminen elintarvikealan osaamiskeskuksena
- ◆ innovatiiviset aloitteet, uudet toiminnot resurssien puitteissa (mm. Satakunnan järvi-keskus)
- ◆ kunnan, yritysten ym. yhteistyötä yliopistojen/korkeakoulujen kanssa ja koulutuspalvelujen alueellista järjestämistä
- ◆ kuntaorganisaation jatkuva kehittäminen

SEUTU- JA KUNTAYHTEISTYÖN TOTEUTTAMINEN

- ◆ ennakkoluuloton ja laaja yhteistyö Rauman seudulla ja Pyhäjärvisseudulla
- ◆ seudullinen edunvalvonta
- ◆ valtionhallinnon ja muiden alueellisten palveluyksikköjen toiminnan varmistaminen
- ◆ kansainvälisyyden/monikulttuurisuuden edistäminen seudullisesti
- ◆ liikenneyhteyksien kehittäminen seudullisena yhteistyönä

DEMOKRATIAN JA OSALLISUUDEN EDISTÄMINEN, TURVALLISUUS

- ◆ lisätään kuntalaisten suoria vaikutusmahdollisuuksia
- ◆ kunnallisvaalien kiinnostavuutta parannetaan
- ◆ keskustelua ja aloitteellisuutta tuetaan
- ◆ elinympäristön turvallisuuteen kiinnitetään huomiota

ELINKEINOPOLITIIKKA JA TYÖLLISYYS

MONIPUOLINEN ELINKEINOPOLITIikka

- ◆ kaavoituksella, tonttitarjonnalla ja palveluilla mahdollistetaan yritysten hyvät toimintaedellytykset Eurassa
- ◆ yritysten neuvonta- yms. palvelut tuotetaan seudullisesti niin, että Eurassa sijaitsee toimipiste
- ◆ kunta toimii aktiivisesti välittämällä toimitiloja sekä rajoitetusti myös rakentamalla itse/yhtiönsä toimesta toimitiloja
- ◆ vetovoimaisella ympäristöllä, hyvällä kuntakuvalla ja palveluilla turvataan yritysten kiinnostuminen Eurasta sijaintipaikkana
- ◆ kuntaan laaditaan erillinen elinkeino-ohjelma

ELINTARVIKEALAN OSAAMISEN VARMISTAMINEN

- ◆ Pyhäjärvi-instituutin asema ja toiminta turvataan elintarvikealan kehittämisen, koulutuksen ja tutkimustiedon välittämiseksi

PALVELUALAN KEHITTÄMINEN

- ◆ kunnan alueellisen ja seudullisen aseman vahvistaminen turvaa palvelualan kehitystä
- ◆ kehittyvät/kehitettävät alueet: vähittäiskauppa, erilaiset palveluyritykset (yks./yhteisk. palvelut mm. sosiaali- ja tekniset ja matkailupalvelut)

KOULUTETUN TYÖVOIMAN SAANTI

- ◆ yritysten, kunnan ja koulutusorganisaatioiden välille luodaan tiivis seudullinen yhteistyö tarkoituksenmukaisesti koulutetun työvoiman saatavuuden turvaamiseksi

TYÖLLISYYS

- ◆ kehittyvät teollisuus- ja palveluyritykset turvaavat työllisyyden. Kunnalla ei ole merkittävää roolia työllistämässä
- ◆ kunnan investointeja ajoitetaan mahdollisuuksien mukaan suhdannetilanteen edellyttämällä ja työllisyyttä tukevalla tavalla

SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT

Tavoitteena on toteuttaa terveyttä, toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia sekä turvallisuutta edistävää sosiaali- ja terveyspolitiikkaa

HYVINVOINTIA TUKEVA YMPÄRISTÖ

- ◆ kunnolliset asunnot, työ, terveellinen elinympäristö, riittävät palvelut ja asianmukaiset liikkumismahdollisuudet ovat elämisen perusehtoja

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

- ◆ kiinnitetään erityistä huomiota lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn
- ◆ lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman esitysten perusteella toteutetaan seudullisesti ja kuntakohtaisesti eri toimialojen yhteistyönä lasten ja nuorten hyvinvointia turvaavia ratkaisuja

ENNALTA EHKÄISEVÄT TOIMET

- ◆ sosiaalityössä, päivähoitossa, kouluissa ja neuvoloissa painotetaan ennaltaehkäisevää työtä
- ◆ resursseja osoitetaan kotipalveluun, kotisairaanhoidon sekä koti- ja omaishoidon tukeen
- ◆ kuntalaisia kannustetaan aktiivisuuteen oman terveyden edistämiseksi

VAIHTOEHTOISET PALVELUT

- ◆ kunta kannustaa monipuolisen palveluverkon syntymistä. Vanhusten palvelutalot ja laadukkaat ostopalvelut täydentävät kunnan omaa palveluverkkoa

TURVATTU VANHUUS

- ◆ vanhustenhuoltoa kehitetään v. 2001 laaditun ”vanhustenhuollon suuntaviivoja” selvityksen pohjalta

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN YHTEISTYÖN TIIVISTÄMINEN

- ◆ yhteistyötä tiivistetään edelleen kuntakohtaisesti sekä kuntien yhteistyönä
- ◆ otetaan käyttöön sekä kunnallisia että yksityisiä palveluja koskeva laadun seuranta

ERIKOISSAIRAANHOITO JA PERUSTERVEYDENHOITO

- ◆ erikoissairaanhoidon tarpeita ja kehittämislinoja arvioidaan seudullisesti ottamalla huomioon perusterveydenhuollon turvaaminen
- ◆ terveyskeskuksen toimintaa kehitetään lisäämällä kuntien/seudullista yhteistyötä

SIVISTYS-, KULTTUURI- JA LIIKUNTA- YM. PALVELUT

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

- ◆ lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman esitysten perusteella kehitetään kuntakohtaisesti ja seudullisesti eri toimialojen yhteistyönä koulu-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluja

PERUSKOULUN JA LUKION TOIMIVUUS JA LAATU

- ◆ arvioidaan peruskoulun ja lukion kehittämistarpeet ja kuntien yhteistyömahdollisuudet sekä laaditaan kehittämisohjelma
- ◆ kehittämisohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota laadukkaan ja monipuolisen opetuksen turvaamiseen ja kuntien yhteistyön mahdollisuuksiin

KULTTUURI-, LIIKUNTA- YM. PALVELUJEN MERKITTÄVYYS

- ◆ kansalaisopisto-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut ovat tärkeä osa identiteettiä vahvistavia, kunnan kilpailukyvyn turvaavia hyvinvointipalveluja, joiden toimintaedellytykset turvataan
- ◆ toteutetaan valmistelun jälkeen vuosittain vähintään maakunnallisesti merkittävä kulttuuritapahtuma
- ◆ kehitetään urheilukeskus – liikuntapuisto – urheilutaltoa monipuolisena, seudullisena kilpailu- ja kuntoliikunnan keskuksena
- ◆ arvioidaan kansalaisopiston, kirjaston, kulttuuri- ja nuorisotoimen palvelut, merkitys ja kehittämistarpeet sekä laaditaan ohjelma ottamalla huomioon seudulliset kuntayhteistyömahdollisuudet

HISTORIASTA VETOVOIMAA

- ◆ ylläpidetään ja kehitetään esihistorian opastuskeskusta, viikinkikylää sekä muita esihistoriakohteita
- ◆ arvioidaan Kauttuan Ruukinpuiston kehittämistarpeet ja selvitetään toteuttamismahdollisuudet

KAAVOITUS, YMPÄRISTÖ JA TEKNISET PALVELUT

KESTÄVÄ KEHITYS

- ◆ kestävän kehityksen tavoitteet muodostavat perustan toiminnalle. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain

HOUKUTTAVA ELINYMPÄRISTÖ

- ◆ keskustajaaman vetovoimaisuus turvataan parantamalla sen ilmettä, viihtyisyyttä ja turvallisuutta mm. laaditun kehittämissuunnitelman pohjalta
- ◆ maapolitiikalla ja kaavoituksella huolehditaan kiinnostavasta ja monipuolisesta tonttitarjonnasta
- ◆ keskustajaaman lisäksi edistetään kunnan eri osien vetovoimaisia asuinpaikkana
- ◆ mahdollistetaan harkitusti kestävä kehitys ja lainsäädännön tavoitteita noudattaen pysyvän asutuksen muodostuminen ranta-alueille harkittuihin kohteisiin

VESISTÖJEN VIRKISTYS - YM. KÄYTÖN TURVAAMINEN

- ◆ Pyhäjärven ja Eurajoen vesistön tilaa parannetaan kuormitusta vähentämällä ja virkistyskäyttöä kehittämällä
- ◆ tutkimus- ja kehittämistoiminnalla selvitetään ja toteutetaan oikeat toimintatavat
- ◆ jätevesien puhdistamiseen käytetään parasta tekniikkaa

VESIHUOLLON TURVAAMINEN

- ◆ vesihuoltoverkosto ulotetaan koko kunnan kyläkeskuksiin
- ◆ vedenlaatu ja verkoston toimintavarmuus turvataan liittämällä yhteen eri kuntien verkostoja

LIIKENNEYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN

- ◆ kehitetään elinkaariajattelun mukaisesti liikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta
- ◆ kevyen liikenteen verkostoa täydennetään ja tehostetaan kunnossapitoa sekä kiirehditään sen rakentamista kantatielle 43 (Kauttua – Myllyjojanlahti)
- ◆ kiirehditään valtatie 12 perusparantamista (Eura – Raijala) ja risteysjärjestelyä (valtatie 12/kantatie 43) sekä Lappi – Hinnerjoki -tien rakentamista

ENERGIA JA JÄTEHUOLTO, KUNNALLISTEKNISET PALVELUT

- ◆ selvitetään ja tuetaan eri kylien kotimaista polttoainetta käyttävien aluelämpökustusten toteuttamista
- ◆ jätehuollossa pyritään seudullisen/maakunnallisen jätehuolto-organisaation toteuttamiseen
- ◆ erityisosaamista vaativia palveluja hankitaan myös kuntien yhteistyöllä ja ostopalveluilla

HENKILÖSTÖ- STRATEGIA

Kunnan henkilöstöstrategian tavoitteena on turvata osaavan, motivoituneen henkilöstön saanti kunnan palvelutehtäviin. Euran kunta on hyvä ja kilpailukykyinen työnantaja.

JOHTAMISEN JA ESIMIESTYÖN KEHITTÄMINEN

- ◆ arvioidaan ja asetetaan kunnan johtamiselle tavoitteet vision ja hyväksyttävän strategian pohjalta
- ◆ toteutetaan johdon ja esimiesten systemaattinen koulutus strategisten tavoitteiden toteuttamisen ja esimiestyön kehittämiseksi
- ◆ kehitetään kuntaa työyhteisönä, jossa arvostetaan avoimuutta, aloitteellisuutta, oppimista sekä yhteistyötä

HENKILÖSTÖN REKRYTOINTI/PYSYVYYS

- ◆ kunta ylläpitää mainettaan hyvänä työnantajana
- ◆ henkilöstöä rekrytoidaan suunnitelmallisesti, pääosin pysyviin palvelussuhteisiin
- ◆ varmistetaan eri toimenpitein henkilöstön saanti kaikille toimialoille

OSAAMISEN JA AMMATTIT Aidon VAHVISTAMINEN

- ◆ osaamisen ja ammattitaidon kehittämistä arvostetaan
- ◆ täydennyskoulutuksesta huolehditaan ja ammattitaidon kehittämisen edellyttämää jatkokoulutusta tuetaan
- ◆ tuetaan strategisten tavoitteiden mukaisia työyksiköiden kehittämishankkeita sekä kunta/seutuyhteistyötä henkilöstökoulutuksessa

PALKKAUS, KANNUSTUS JA MOTIVOINTI

- ◆ palkkausjärjestelmiä kehitetään oikeudenmukaisiksi, henkilökohtaiset ja ryhmäkohtaiset työn tulokset huomioon ottaviksi
- ◆ esimieskoulutuksessa erityistä huomiota kiinnitetään kannustukseen ja motivointiin

TYÖHYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

- ◆ laaditaan vuosittain henkilöstökertomus ja vähintään joka toinen vuosi työolobarometri työhyvinvoinnin seuraamiseksi
- ◆ työolosuhteiden kunnosta huolehditaan ja korjaustoimet suoritetaan viivytyksettä
- ◆ työkykyä ylläpitävä toiminta ja työterveyshuolto pidetään hyvällä tasolla
- ◆ avoimuus, hyvä tiedottaminen ja kunnan sekä henkilöstön hyvä yhteistoiminta ovat tavoitteena

KUNTA- JA SEUTUYHTEISTYÖ, PALVELUJEN OSTO

- ◆ kunta- ja seutuyhteistyö sekä ostopalvelut toteutetaan siten, että henkilöstön työsuhteturva säilyy

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Eura 2010 visio ja strategiat perustuvat seuraaviin arvioihin toimintaympäristön muutoksista:

KANSAINVÄLISET MUUTOKSET JA SUOMI

Maapallon eri puolilla tehdyillä päätöksillä ja tapahtumilla on yhä enemmän vaikutuksia kaikkien ihmisten elämään. Puhutaan globalisaatiosta, jossa voidaan erottaa useampia osa-alueita. Globalisoituminen tarkoittaa ihmisten entistä suurempaa liikkuvuutta, teknologista yritysten ja valtioiden muutosta, valuuttamarkkinoiden ja pörssien yleismaailmallisuutta, informaation ja mielikuvien kansainvälisyyttä sekä ajatusten, arvojen, kulttuurien siirtymistä eri maiden välillä (Appadurai). Useissa tapauksissa globalisoitumisella on tarkoitettu vain taloudellista globaalistumista.

Suomi on Euroopan unionin jäsenenä entistä enemmän mukana kansainvälistymiskehityksessä. Euroopan unionin ohjausta jäsenvaltioihin tapahtuu direktiivien lisäksi myös suosituksin. Julkistalous on ollut ja tulee edelleen olemaan huomion kohteena. Yleisesti otaksutaan, että EU:n kautta julkisen sektorin supistamispaaineet jatkuvat. Verotuksen harmonisointiin liittyvät pyrkimykset ja kilpailuttamista koskevat tavoitteet tuovat paineita julkisten palvelujen yksityistämiseen sekä toisaalta yksityisen ja julkisen sektorin kumppanuuteen.

Euroopan unionin laajentuminen heikentää Suomen suhteellista asemaa EU:ssa. Varsinkin EU:n rakennerahoitus Suomeen vähenee. Suomen vahvuuksia kansainvälisessä kanssakäymisessä ovat pohjoismainen yhteistyö, kehittynyt teknologia ja koulutustaso. Pohjoismaiden, Keski-Euroopan ja tulevaisuudessa EU:hun liittyvän Baltian yhteistyöllä on vaikutettavissa EU:n tavoitteisiin ja toimintaan. Alueellisten erojen kärjistyminen ja kansalaisten eriarvoisuuden lisääntyminen vaativat markkinaehtoisien toiminnan vastapainoa. Hyvinvointiyhteiskunta on edelleen perusteltu tavoite.

Vuonna 2001 julkistetun EU:n valkoisen kirjan perusteella unionista kehitetään yhteisöä, jossa kunnilla on nykyistä enemmän toimivaltaa. Yhteisössä ollaan käynnistämässä laajaa keskustelua siitä, miten voitaisiin edetä toimivallan hajauttamisessa alueiden ja kuntien aitoon, autonomiseen hallintoon. Kuntien toiminnassa kansainvälisyyden lisääminen on välttämätöntä.

Kansainvälistyminen, Euroopan unionin tuleva kehitys ja ohjaus sekä Suomen kansallinen politiikka antavat puitteet kuntien toimintamahdollisuuksille. Arvioitavissa on, että toimintaedellytykset eivät v. 2010 mennessä olennaisesti muutu nykyisestä.

ARVOT, IDENTITEETTI JA ELÄMÄNHALLINTA

Arvot ja asenteet ohjaavat ihmisen toimintaa ja valintoja. Arvojen muutos on hidas verrattuna esimerkiksi asenteisiin ja mielipiteisiin. Arvomaailmassa on kuitenkin havaittu syklien kaltaista aaltoliikettä.

Suomalaisten arvomaailmassa voidaan havaita tapahtuneen muutoksia. Enemmistö naisista on perinteisiä arvoja kunnioittavia; miehet ovat naisia enemmän uskalikkoja ja asiansa ajajia, myös materialisteja. Suurimmat arvomaailmojen erot vallitsevat eri ikäryhmissä. Toisaalta perinteiset arvot ovat viime aikoina vahvistuneet. Yksilökeskeisyyttä, vapautta valintoihin ja omatoimisuutta arvostetaan. Sen seurauksena ajallemme tunnusomaista on taloudellisten arvojen korostaminen, pintapuolisuus ja itsekkyyys.

Kuntaliiton tekemän selvityksen mukaan suomalaisilla on vahva kansallinen identiteetti, mutta yhteenkuuluvuus kotikuntaan on merkittävästi muita Pohjoismaita heikompaa. Samaistuminen kotikuntaan on voimakkaampaa suurissa kunnissa. Tulos heijastuu myös vähentyneenä kiinnostuksena kunnallisvaaleihin ja kuntien toimintaan.

Suomalaisessa yhteiskunnassa osittain 1990-laman seurauksena tapahtuneet muutokset arvomaailmassa ja työelämässä ovat vaikeuttaneet yksilön elämänhallintaa. Huumeet, rikollisuus, väkivalta ja syrjäytyminen ovat lisänneet turvattomuutta. Kuntalainen odottaa edelleen kuitenkin hyviä palveluja, turvallista elämää, hyviä ihmissuhteita ja hyväksyntää.

Tulevaisuudessa arvioidaan ihmisten arvomaailman muuttuvan henkisiä arvoja korostavammaksi. Kuntien vastuu ihmisten hyvinvoinnista vähentyy ja vastaavasti kansalaisten oma vastuu kasvaa. Hyvä elämä muodostuu edelleen taloudellisista edellytyksistä, eettisistä, esteettisistä ja sosiaalisista arvoista. Kuntien haasteena tulee myös olemaan, miten vahvistaa paikallista identiteettiä ja lisätä kiinnostusta demokratian ja osallisuuden edistämiseksi.

ALUEKEHITYS, SEUTU- JA KUNTAYHTEISTYÖ

Aluekehityksen suunta on Suomessakin ollut seurausta sekä kansainvälisistä että kansallisista muutoksista. 1990-luvun laman jälkeinen vientivetoinen kehitys on ollut poikkeuksellisen keskittynyttä. Julkisen sektorin työpaikkakasvun tyrehtyminen ja talouden leikkaukset ovat syventäneet erilaistumiskehitystä. Valtaosa viime vuosien kasvusta on suuntautunut muutamille suurimmille kaupunkiseuduille ja elektroniikkateollisuuden sijaintipaikoille. Jatkossakaan kasvun ei arvioida jakautuvan maassa tasaisesti. Tiedosta ja osaamisesta on tullut keskeisin tuotannontekijä, minkä takia tulevaisuuden erityisenä haasteena on se, kuinka voidaan turvata kehitys keskusseutujen ulkopuolella.

Seutuistumiskehitys

Valtakunnallisessa aluepolitiikassa on viime vuosina pyritty turvaamaan seudullista kehitystä. Muutamaa kuntayksikköä laajempi seutu ja sillä sekä seutujen välillä tapahtuva yhteistyö nähdään mahdollisuutena. Eura kuuluu osana Rauman seutuun, jolle on laadittu oma seutustrategia. Seutuyhteistyö on organisoitu. Rauman seutu on hyväksytty vuonna 2001 osaksi aluekeskusohjelmaa. Seudullisen aluekeskusohjelman avulla turvataan osaltaan Rauman seudun kehitystä.

Kuntaliiton v. 1999 teettämässä kuntien tulevaisuusbarometrissä yhtenä tulevaisuusvaihtoehtona on "seutukunta" -tulevaisuus, joka nähdään seuraavasti:

Menestystekijät ja arvot

Kunnat rakentavat menestyksensä seudullisesti. Pyritään täydentävään tarjontaan.

Palvelutarjonta

Osa hyvinvointipalveluja tarjotaan seudullisesti. Seutukunnista kehitty talousyksiköitä. Palvelujakelussa siirrytään joustavimpiin rakenteisiin.

Kuntatalous

Osa tulovirroista (esim. valtionosuuksista tai yhteisöverotuloista) kanavoituu seutukunnille. Seutukunnan ja peruskunnan välillä tulonsiirtoja.

Tietoyhteiskunta

Hallintoon, talouteen, koulutustarjontaan, tiedotukseen ja muuhun palvelutarjontaan liittyviä asioita hoidetaan seudullisesti tietoverkkojen avulla.

Kuntarakenne ja demokratia

Kuntakoko kasvaa ja lukumäärä vähenee. Suora demokratia keskeinen vaikuttamistapa, seutukuntatasolla välillinen. Mahdollisesti kaksipuolainen kuntarakenne.

Globalisoituminen

Kansainväliset yhteistyökumppanit pyritään hakemaan seudullisesti.

Olipa kehitys yksityiskohdiltaan millainen tahansa, todennäköistä on, että seudusta muodostuu tärkeä osa kehittämistoimintaa, jossa myös tuotetaan palveluja yhteisesti. Yksittäisten kuntien menestyminen tulee riippumaan olennaisesti koko seudun menestyksestä.

Kuntayhteistyö

Kuntien asema on merkittävästi muuttunut ja edelleen muuttumassa. Kuntien talous, kilpailutilanne ja muut tekijät edellyttävät, että myös kunnat tiivistävät yhteistyötä. Nähtävissä on, että Suomessa tapahtuu kuluvan vuosikymmenen aikana huomattavasti kuntaliitoksia. Kuntien yhdistymisen lisäksi muunlainen, monipuolinen yhteistyö on välttämätön.

Pyhäjärvisseudulla on v. 2000 valmistunut raportti kuntayhteistyöstä. Raportin ja muiden erillisten selvitysten perusteella kuntien kesken on sovittava monipuolisesta ja laajasta yhteistyöstä. Kuntayhteistyössä on arvioitava myös kuntien rooli palvelujen tuottajana/palvelujen ostajana. Valtion alue- ja paikallishallinnon rakenteissa sekä tehtävissä on myös odotettavissa muutoksia. Kuntayhteistyöllä on vaikutettavissa myös seudun aluerakenteeseen ja valtionhallinnon palveluihin.

Rauman seudulle on hyväksytty yhteinen seutustrategia ja aluekeskusohjelma sekä Pyhäjärvisseudulle kuntayhteistyöasiakirja. Eura toimii sekä seudullisessa että alueellisessa yhteistyössä. Valtionhallinnon rakenteissa Pyhäjärvisseudun tulisi kuulua kokonaisuudessaan Rauman seutuun.

VÄESTÖKEHITYS

Tilastokeskuksen v. 2001 tekemän väestöennusteen mukaan koko Satakunnassa väestö vähenee vuoteen 2010 mennessä - 3,7 %. Väestön kasvu on voimakkainta pääkaupunkiseudulla sekä Turun, Tampereen, Jyväskylän ja Oulun seuduilla. Porissa väestön ennustetaan vähenevän - 2,2 %, Raumalla - 4,3 %, Kaakkois-Satakunnassa -5,6 % sekä Pohjois-Satakunnassa - 7,7 %.

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Rauman seudun väkiluku vähenee 4,6 % (3090) ja Pyhäjärvi-seudun 4,9 % (1042). Vaikka Eurankin väkiluvun ennustetaan vähenevän, se on lievempää kuin mm. Harjavallan, Kokemäen ja Huittisten osalta on ennustettu.

Tilastokeskus ennustaa Euran väkiluvun vähenevän vuodesta 2000 (9453) vuoden 2010 asukaslukuun 9159.

Väkiluvun muutos näyttää ennusteen mukaan seuraavalta:

<i>ikäryhmä</i>	<i>1995</i>	<i>2000</i>	<i>2005</i>	<i>2010</i>	<i>Muutos 2000/2010</i> %
0-14	1778	1687	1629	1505	- 10,8
15-64	6216	6037	5815	5680	- 5,9
65-	1672	1729	1844	1974	+ 14,2
(75 –	702	816	882	895	+ 9,7)
yhteensä	9666	9453	9288	9159	- 3,1

Väestökehityksestä on nähtävissä, että lasten lukumäärä vähenee ja yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa. Jatkuessaan kehitys vaikuttaa luonnollisesti kunnan palvelurakenteeseen.

Kunnan työikäisestä väestöstä keskiasteen tai korkea-asteen tutkinnon suorittaneita on 49 %, kun Satakunnan keskiarvo on 55 %. Euralaisesta työssäkäyvistä väestöstä alku- tuotannossa työskentelee 7 %, teollisuudessa ja rakennustoiminnassa 50 % ja palveluissa 41 %.

Väestöennusteet Satakunnassa, Rauman seudulla, Pyhäjärvi-seudulla ja Eurassa osoittavat laskua. Ennusteet pohjautuvat menneeseen kehitykseen. Aikaisempaa suuntausta voidaan pyrkiä myös muutoinkin muuttamaan.

ELINKEINOT JA TYÖLLISYYS

Elinkeinorakenteessa arvioidaan edelleen, että uusia työpaikkoja Suomessa syntyy merkittävimmin elektroniikkateollisuuteen. Bioteknologia voi olla tämän vuosikymmenen lopulla uusi merkittävä työllistäjä Suomessa. Joidenkin arvioiden mukaan bioteknologian jälkeen painopiste siirtyy elintarviketeknologiaan. Työvoiman saatavuudella tulee olemaan nykyistä suurempi merkitys jatkossa. Kansainvälistyminen tuo osaltaan epävarmuustekijöitä.

Rauman seudulla ja Eurassa elinkeinotoiminnan vahvuutena on vahva teollinen perinne ja perusteollisuus. Eurassa on suhteellisen runsaasti ja monipuolisesti yrityksiä (elintarvike-, paperinjalostus-, metalliteollisuus-, kuljetus- ym.). Eura on Suomen teollisimpien kuntien joukossa. Tähän on keskittynyt myös alueellisesti vetovoimaisia vähittäiskaupan, rakennusalan sekä yksityisten palvelujen yrityksiä. Yhteensä Eurassa toimii n. 600 yritystä ja runsaat 300 tilaa. Valtaosa yrityksistä on pieniä; noin 40 yritystä työllistää enemmän kuin 10 henkilöä. Kunnan työpaikkaomavaraisuus on 107 %. Eurassa käydään työssä erityisesti Kiukaisista, Köyliöstä, Lapista ja Säskylästä sekä euralaiset Raumalla, Säskylässä, Kiukaisissa ja Lapissa.

Rauman seudun seutustrategian mukaiset avaintoimialat ovat metalli-, elektroniikka- ja elintarviketeollisuus sekä logistiikka. Pyhäjärvisiidun erityisenä vahvuustekijänä on elintarviketeollisuuden, alkutuotannon sekä pienimuotoisen elintarvikkeiden jalostuksen osalta Pyhäjärvi-instituutti. Instituutilla on edelleen tärkeä rooli elintarviketalouden toimintaedellytysten kehittämisessä.

Euran työttömyysaste on ollut ja on Satakunnan parhaimpia ja myös valtakunnallisesti hyvä (työttömiä n. 6 %). Osittain kunnassa vallitsee myös työvoimapula. Suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtyminen sekä suurten keskusten vetovoima tulevat tällä vuosikymmenellä edelleen, ainakin jossain määrin vaikeuttamaan työvoiman saantia. Koulutukseen hakeutumiseen ja työvoiman saatavuuteen vaikuttaa huomattavalta osalta myös alan ja yritysten imago. Satakunnan ja Rauman seudun kehityksellä on olennainen merkitys myös Euran menestymismahdollisuuksiin. Seudulla on tarpeen varautua myös kansainvälistymiseen ja ulkomaalaisten muuttamiseen seudulle.

YMPÄRISTÖ JA KESTÄVÄ KEHITYS

Kestävän kehityksen merkityksen kasvaessa, erilaisiin tuotteisiin ja palveluihin kohdistuvat ympäristövaatimukset lisääntyvät ja saavat uusia ulottuvuuksia. Kuntiin kohdistuu vaatimuksia paitsi oman palvelutuotannon osalle myös valmiuteen ja kykyyn vastata yhdyskuntateknisin palveluin välillisesti yritysten ympäristövaatimuksiin. Elinympäristön laatu yritysten ja asuinpaikkakunnan valinnassa korostuu. Ympäristöteknologiaan liittyvien innovaatioiden ja niitä hyödyntävien yritysten merkitys ”uustyöllistäjinä” lisääntyy. Ympäristöasiat nähdään yhä enemmän kuntarajat ylittävänä seudullisena asiana. Vaatimustasot ympäristönsuojelussa kiristyvät.

Asumisen ja elinkeinoelämän riippuvuus toimintavarmista yhdyskuntateknisistä palveluista kasvaa. Ammattitaitoisen henkilöstön väheneminen ja toisaalta verorahoitteisten investointien supistuminen uhkaavat heikentää kuntien mahdollisuuksia vastata häiriöttömistä ja monipuolistuvista palveluista.

Euran fyysinen toimintaympäristö on kolmitahoinen, keskustaajaman osalla vahvasti ”kauppalamainen”, kylätaajamien osalla maaseudun perinteeseen tukeutuva ja luonnonympäristöltään monipuolinen. Olennainen osa euralaisessa maisemassa on rakennetun ympäristön kerroksellisuus. Se ilmentää jatkuvuutta niin teollisen kehityksen kuin perinteisten maaseutuelinkeinojenkin osalla.

Keskustaajama sijoittuu valta-, kanta- ja maantieverkoston solmukohtaan, mikä mahdollistaa sujuvat liikenne yhteydet niin maakunnan kuin valtakunnankin tasolla. Kunnan katuverkko kattaa kaavoitetut alueet kokonaisuudessaan. Kunnan ja täällä toimijoiden tehtävänä on osaltaan huolehtia edunvalvonnan avulla yhteistyössä seutukunnan muiden toimijoiden kanssa, että valtion ja kunnan tieverkoston ylläpitoa kehitetään vastaamaan nykyisiä ja muuttuvia liikennöintitarpeita.

Valtakunnallisesti merkittävän energia-alan toimijan lisäksi kunnan alueella toimii pieniä paikallisia energiayhtiöitä. Energiahuollon toimimisen kannalta on merkitystä sillä, että energia-alalle voidaan osoittaa jatkuvan kehittymisen mahdollisuudet.

Eurassa on laadittu v. 1997 kestävän kehityksen ohjelma, jossa asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa tarvitaan jatkossakin toimenpiteitä. Erityisesti Pyhäjärven tila aiheuttaa laajasti huolta.

Tärkeimpiä haasteita Euralla ovat keskustaajaman vetovoimaisuuden parantaminen edelleen, kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttaminen ja erityisesti Pyhäjärven tilan parantamiseen vaikuttaminen, riittävän ja kiinnostavan tonttimaan kaavoittaminen niin asumisen, liiketoiminnan kuin teollisuudenkin tarpeisiin, tasokkaan vesihuollon turvaaminen ja viihtyisyyden kaikinpuolinen edistäminen.

Kunnallistalouden lähtökohdat Eurassa

Uusi vuosikymmen käynnistyi vahvan taloudellisen kasvun oloissa. Vuoden 2000 bruttokansantuotteen kasvu oli noin 5 %:n tasossa ja kasvun arvioitiin jatkuvan vakaana lähivuosien ajan. Kuitenkin jo vuoden 2001 aikana talouskasvu hiipui lähelle nollassa ja erityisesti teollisuustuotanto oli supistuvassa urassa. Maailmanpolitiikan nopeat ja yllättävät käänneet vaikuttavat luonnollisesti myös talouteen sekä kansallisella että kuntatasolla. Vaikutukset ovat olleet vähäisempiä kuin mitä pahimmillaan arvioitiin. Lähivuosien aikana mm. kuntien on syytä varautua matalaan bkt:n kasvutason.

Kuntaliitto arvioi, että kuntien taloudessa kuntakohtaiset erot pysyvät suurina. Uhkatekijät liittyvät yleisesti eurooppalaiseen verotuksen harmonisointipyrkimykseen, valtion toimenpiteisiin kuntien tulokehityksessä (verotus, valtionosuudet, maksut) sekä taloudellisten suhdanteiden muutoksiin (mm. yhteisöverot).

Pidemmällä aikavälillä väestön ikääntyminen (sosiaali- ja terveystaloudet) aiheuttaa voimakkaimmat kustannuspaineet kunnille.

Seudullinen ja paikallinen suhdannetilanne on strategiaa valmisteltaessa vakaa. Työttömyysaste on n. 6 %:n tasossa ja elinkeinoelämän investointitoiminta on vilkasta. Korkea investointiaste sopii hyvin suhdannepoliittiseen tilanteeseen.

Lähtökohtatilanteen (TA 2003) kunnallistalous Eurassa voidaan kiteyttää seuraavasti:

- Euran kunnan toimintatuotot ovat n 9 milj. euroa, eikä toimintatuottojen merkittävään lisääntymiseen ole lähivuosien aikana edellytyksiä palvelujen määrän ja hinnoittelun säilyessä jokseenkin vakaana.
- Toimintakulut n. 37 milj. euroa ovat n. 4-5 %:n vuotuisessa kasvussa. Voimakkaan kustannuspaineen arvioidaan jatkuvan lähivuosien ajan keskeisten tuotannontekijöiden osalta (mm. palkat, muut henkilöstömenot, ostopalvelut).
- Kansantalouden suhdannekäänteiden ja veroperustemuutosten seurauksena tuloveron, yhteisöveron ja kiinteistöveron tulokertymät pysyvät lähivuosien ajan kutakuinkin vuoden 2002 tasossa eli n. 22 milj. eurossa.
- Valtionosuuksien, joiden taso on n. 8 milj. euroa, voidaan arvioida edelleen kasvavan lähivuosien aikana sekä paikallisten tekijöiden (mm. väestörakenne) että valtionosuusperusteiden muutoksen seurauksena.

-
- Vuosikate on vuodesta 1999 lähtien ollut positiivinen ja ylittänyt suunnitelmanmukaisten poistojen tason. Edellä kuvatuin tuotto- ja kuluperustein vuosikate kuitenkin ohenee lähivuosien aikana merkittävästi.
 - Lainakantaa on voitu positiivisen vuosikatteen ja varovaisen investointitoiminnan seurauksena alentaa 8 milj. euron tasolle, mikä on lähellä maan kuntien asukaskohtaista keskiarvoa. Lainakannan pitäminen nykytasossa edellyttäisi vuotuisen investointitason alentamista n. 1 milj. euron nettoinvestointien suuruusluokkaan.
 - Vallitsevat kunnallistalouden kehityspiirteet leikkaavat olennaisesti edellytyksiä ns. profiilipalvelujen ja välttämättömien kehittämistoimenpiteiden rahoittamiseen, mikäli korvaavia rahoituslähteitä ei ole saatavissa.

Euran kunnan kunnallistalouden realiteetit edellyttävät sekä palvelutuotannon rajaamista strategian viitoittamalla tavalla että toiminnan jatkuvaa tehostamista. Myös vero- ja muita tuloperusteita on tarkistettava kulloisenkin budjettitilanteen mukaisella tavalla talouden tasapainon varmistamiseksi.

Euran kunta

PL 22, 27511 Eura

Puh. (02) 839 901

Fax. (02) 8399 0330

E-mail: euran.kunta@aura.fi

www.aura.fi